

A BAKONY VARÁZSLÓJA

Szöveg: **Farkas Anita**

Tíz éve jelent meg Nyulász Péter Helka-trilógiájának első kötete: a Helka – A Burok-völgy árnyai és két folytatása főként a Balaton-felvidék és a Bakony nagyon is létező vadregényes tájain játszódik. A kiskamaszoknak szánt meseregény-sorozat hatásaként ezek kerekedtek fel, hogy a valóságban is végigjárják a benne szereplő varázslatos helyszíneket.

A KÖTETEK FŐHŐSE A TIHANYI SOKTORNYÚ KASTÉLYBÓL UNALMÁBAN MEGSZÖKŐ, RAKONCÁTLAN HELKA HERCEGKISASSZONY, A BALATON FESS HERCEGE, CIPRIÁN ÉS A GONOSZ ERŐKET FELTARTÓZTATNI IGYEKVŐ KAMOR, A BAKONY NAGY HATALMÚ VARÁZSLÓJA. ŐK PUSZTÁN AZ ÍRÓI KÉPZELET SZÜLEMÉNYEI?

Igen, de nem teljesen az én képzeletemé. Kamor alakját, akire afféle magyar Dumbledore-ként, Merlinként vagy Gandalfként is tekinthetünk, 1836-ban ismerhette meg először a közönség. Ekkor jelent meg Fáy Andrásnak a *Sió – Tündéres rege* című műve, benne

a Bakony varázslójával, vagyis nagyjából száz évvel korábban, mint ahogyan Tolkien egyáltalán elkezdett volna gondolkodni *A Gyűrűk Uráról*. Hiába volt azonban Kamornak évszázados előnye, a neve feledésbe merült, annak ellenére is, hogy Lipták Gábor az 1961-ben megjelent *Aranyhíd* című mondagyűjteményében feldolgozta a Fáy-féle történetet. De mivel nem lett belőle például iskolai tananyag, ismét eltűnt a süllyesztőben. A Balaton és környéke az én fejemben is megmaradt a lángos, főtt kukorica és napolaj szegélyezte vidéknek. És ebben a Bermuda-háromszögben elveszett

A Helka-trilógia első részében, a Helka – A Burok-völgy árnyaiban különös események zavarják meg a Balaton északi partjának nyugodt mindennapjait. A tihanyi Soktornyú Kastély népe ünnepre készül: Helka hercegisasszony hamarosan hivatalosan is trónörökössé válik. Am hősünk unja a felhajtást, elszökik inkább a tiltott rengetegbe számocázni. Mindeközben a közeli Burok-völgyben sötét lelkű teremtmények gyülekeznek, hogy a kegyetlen Bora vezetésével feldúlják a Balaton békéjét, és bosszút álljanak a hercegi páron

„A Burok-völgyet mintha kifejezetten a regényem kedvéért alkotta volna meg a természet”

ez a régi-régi, nagyon izgalmas és fantasztikus sztori, amelyben a hatalmasságok, azaz a Balaton tündére és a Bakony varázslója viaskodnak, miközben egymásra talál Helka és Kelén, a tihanyi hősszerelmes páros. Utóbbiak annyiban voltak szerencsésebbek, hogy a nevüket legalább két balatoni hajó megőrizte.

HOGYAN TALÁLT RÁ ERRE A FELEDÉSBE MERÜLT MESÉRE?

Stílszerűen egy balatoni családi nyaraláson. Egy esti fürdőzés alatt a kislányom úgy érezte, valaki, talán egy tündér, megcsiklandozta a vízben a lábát. Ekkor jutott eszembe: tényleg, miért is nincs a Balatonnak tündére? Elkezdtem kutakodni, és kiderült, hogy nagyon is van, csak senki nem tud már róla. És valahogy rögtön küldetéstudatom keletkezett, hiszen földrajztanár végzettségű vagyok, és mivel addigra jelentek már meg gyerekmondókás könyveim is, egy általam újrafazonírozott, valós helyszínekkel operáló balatoni–bakonyi tündérmese tálcán kínálta magát. A nagy kérdés az volt, hogyan sikerül a mostani közönség számára érdekessé tenni.

ÉS MI LETT A VÁLASZ?

Tudtam, hogy nekem nem az újabb átdolgozás készítése a feladatom, ezért nem is Helka és Kelén szerelme foglalkoztatott igazán, hanem az ő közös életük folytatása. Ezért az én könyveim középpontjában a lányuk, Helka hercegisasszony és az ő apródja, Ciprián áll, a trilógia zárókötetete pedig egyfajta időutazás, amikor is Kamor varázsló végre felfedi a régmúlt titkait. De volt egy másik megfajta is erre a kérdésre.

VAGYIS?

Arra gondoltam, hogy ha már a Balaton és a Bakony környéke eleve tele van mesébe

illő helyszínekkel, akkor kutya kötelességem ezeket a természeti képződményeket a történet díszleteként valóban bele is illeszteni a mesémbe. Titkon már az elején abban reménykedtem, hogy ha a kiskamasz olvasóimat és persze a szüleiket is magával ragadják Helkáké varázslatos kalandjai, talán lesz kedvük felkerekedni a valóságban is egy kis országjárásra.

A KÖTETEK BŐSÉGGEL SZEREPLŐ SZURDOKOK, LÁPOK, BARLANGOK, FENNSÍKOK, VÍZESÉSEK MINDEGYIKÉT VALÓS HELYSZÍN INSPIRÁLTA?

Igen, hiszen vagy tanultam a kialakulásukról, elhelyezkedésükről az egyetemen, vagy ténylegesen, a saját szememmel láttam őket. A Balaton környéki helyek különösen ismerősök voltak, mert a tótól ötven-hatvan kilométerre nőttem fel, így sokszor jártam arrafelé már gyerekkoromban is. Igyekeztem a lehető legtöbb valós helyszínt beleszőni a mesémbe, de úgy, hogy az dramaturgiailag is jól működjön. És az sem volt persze hátrány, ha egyik-másik izgalmas természeti képződménynek már volt kis mondabeli eredettörténete. De a legtöbb esetben magam találtam ki ilyeneket úgy, hogy Helkáké mesés történetéhez is illeszkedjen.

PÉLDÁUL?

A Szent György-hegy bazaltorgonái tényleg kővé vált óriásoknak tűnnek, ehhez azt a szálát kellett kigondolni, hogy az óriások hogyan és miért kerültek oda, és miként érte el őket végzetes sorsuk. Ugyanígy a szentbékállai kőtenger is olyan, mintha nagy, hosszú szőrű, tohonya lények mocsara vált volna kővé, ehhez is kigondoltam hát egy saját sztorit. És persze akadtak olyan helyek is szép számmal, amelyeket már az első könyvbe szerettem volna

FOTO FÖLDHÁZI ÁRPÁD

A második részben az előző kötetből megismert szereplők útjuk során barátokat és ellenségeket szereznek. Megtudjuk, hogyan keletkezett száz halom Battán, tengerszem a Megyer-hegyi malomkőbányában, földvár a Balatonnál vagy a Sió csatorna. A földpicinyek, nyápicok, dinkák, sziporkák, csordásfarkasok, Zemúr és Mitmitke úgy gabalyítják a történet szálait, hogy azok az óbudavári mosókutat övező fa gyökereihez lesznek hasonlatosak. Ciprián a varázslat helyett a józan ész hatalmában bíz, ám elvarázsolja az az érzés, amely néha elveszi az eszünket

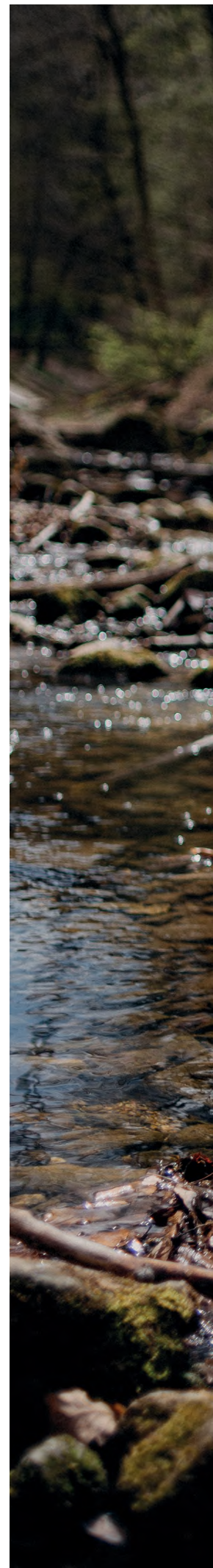
beleírni, de mivel a szereplőim egyszerűen nem voltak hajlandók arra menni, csak a másodikba vagy a harmadikba sikerült őket beszakoztatni. Ilyen volt például a Lóczy-barlang Balatonfüred felett, a Tamás-hegyen: a harmadik kötet bonyodalma gyakorlatilag ott kezdődik mint titkos főhadiszálláson, amikor Kamor felidézi az ifjúságát. Vagy ott van Veszprém kedvelt kirándulóhelyén, a Séd patak partján egy völgyszakasz, amelyet valami furcsa oknál fogva Szerelem-szigetnek neveznek. Ez szintén adta magát, nemcsak azért, mert a Bakony kellős közepén van, hanem mert Helka hercegisasszony az utolsó részben megtalálja párját, aminek nagyon fontos helyszíne ez a bizonyos „szerelemsziget”.

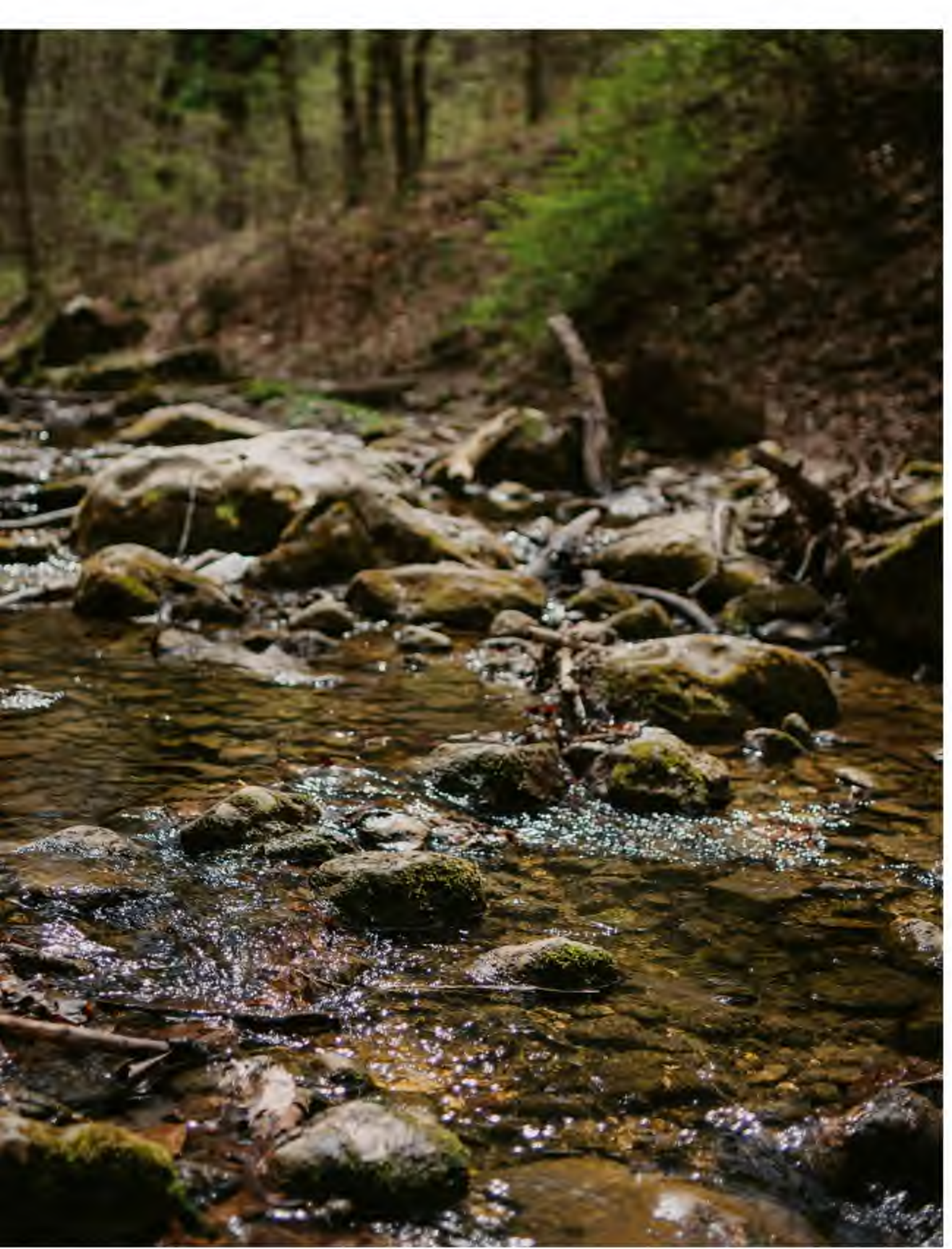
AZ ÉN KEDVENCEM AZ ÉLŐBEN IS EGÉSZEN FANTASZTIKUS BAKONYI BUROK-VÖLGY, AMELY MAGYARORSZÁG EGYIK UTOLSÓ ÓSERDEJE, LÉNYEGÉBEN EGY TIZENÖT KILOMÉTER HOSSZÚ, SZIKLAFALAKKAL HATÁROLT, ÜREGEKKEL ÉS BEDŐLT FÁKKAL TELI, BUJA ALJNÖVÉNYZETŰ SZURDOK – ÉS A GONOSZ ERŐK TITOKZATOS TANYÁJA.

A Burok-völgyet mintha kifejezetten a regényem kedvéért alkotta volna meg a természet. Önmagában is van egy ősi, misztikus-hidegrázós hangulata ennek a hatalmas ároknak a nagy Tési-fennsík keleti végében, amely egy millió évvel ezelőtt beszakadt barlangrendszer lehetett. Kapóra jött az is, hogy itt, a Burok-völgy mellett, egész pontosan a szomszédos völgyben folyik a Gaja-patak, amely így természetes kapcsolatot teremtett Kamor varázsló egykori otthonával. A manók, Tramini és Furmint elmondása szerint ugyanis a Gaja-patak egy nagyon izgalmas szakaszán, a Bakonynána és Jásd között található szűk szurdok, a Római-fürdő-vízesés közelében állt valaha a nagy varázsló titokzatos, a világ szeme elől elrejtett Szurdokvára.

AZT MONDTA, TITKON REMÉNYKEDETT BENNE, HOGY A HELKA-KÖTETEK MEGHOZZÁK A KEDVET, HOGY EZEKET AZ IDŐNKÉNT MÁS NÉVEN SZEREPLŐ, DE KÖNNYEN FELISMERHETŐ HELYSZÍNEKET A VALÓSÁGBAN IS BEJÁRJÁK AZ EMBEREK. VANNAK ERRE BIZTATÓ VISSZAJELZÉSEK?

Nyilván nem mindenki jelentkezik be hozzám a beszámolóval, de több ezerre tehető azok száma, akik az első kötet megjelenése óta eltelt évtizedben családilag felkerekedtek bejárni a Helka-trilógiában szereplő tájakat, sőt osztálykirándulásokról, táborokról is tudok, amelyek a könyv története köré szerveződtek. Nemrégiben pedig elkezdtem együtt dolgozni az Aktív Magyarország projekt alatt futó Digitális vándor program munkatársaival. Ez egy ingyenesen letölthető applikáció, a lényege, hogy a természetjáró egyszerre lehet jelen az offline és az online térben: például amíg az egyik kezében a kijelzőn repül a gyöngybagoly, a másikkal megtapinthatja a fa törzsén lévő odúját. Az e-ösvények útvonalait állomásonként járhatja be, kérdések, feladatok segítségével, a helyes válaszért pedig jutalom jár, például videók, kiterjesztett valósággal odavarázolt állatok, természeti jelenségek. Eddig tizenkét ilyen útvonal készült el, Magyarország mind a tíz nemzeti parkja ajánl egyet a saját területén, illetve részt vehetünk egy gellért-hegyi időutazáson, Budapest második kerületében pedig utánajárhatunk Vuk kalandjainak. Ehhez a sorhoz csatlakozik hamarosan a Helka is. Remélem, így még több gyereknek megjön a kedve a Balaton-felvidék és a Bakony felfedezéséhez.

MŰHELY

Hasszánk Zoltán

